

E-PROFH

EFEKTYWNA PROFILAKTYKA

Janusz Strzelecki

Komisja ds. Etyki przy Krajowym Biurze

ds. Przeciwdziałania Narkomanii

j.strzelecki@orr.gov.pl

ETYKA
W PROFILAKTYCE
I TERAPII UZALEŻNIEŃ
- WYBRANE ZAGADNIENIA

Moralność, etyka, etyka zawodowa

PROFILAKTYKA

Demonizowanie narkotyku jako
swoistego „zła wcielonego” z
pominięciem np. medycznego
zastosowania narkotyków,
będące źródłem quasi strategii
straszenia

Lansowanie fałszywej,
profilaktycznie bardzo
niebezpiecznej tezy, że „każdy
narkotyk jest taki sam”

Postępowanie się
anachroniczną teorią
eskalacji, szczególnie
w jej klasycznej postaci

Utożsamianie użytkownika
narkotyków
z tzw. (opiatowym)
narkomanem Kotańskiego

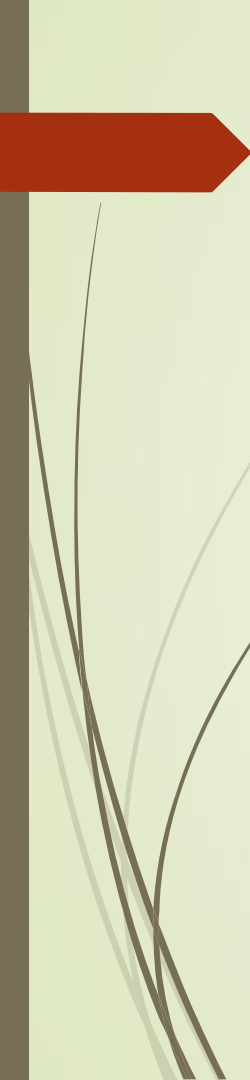

Traktowanie
eksperymentowania
z alkoholem i narkotykami jako
zachowania patologicznego
z jednoczesnym fałszywym
założeniem, że utrzymywanie
abstynencji jest normą
społeczną („pełna abstynencja
i zero tolerancji”)

Nieuzasadnione utożsamienie
używania narkotyków
z uzależnieniem od nich
z pominięciem ilościowo
dominujących - używania
ryzykownego i szkodliwego

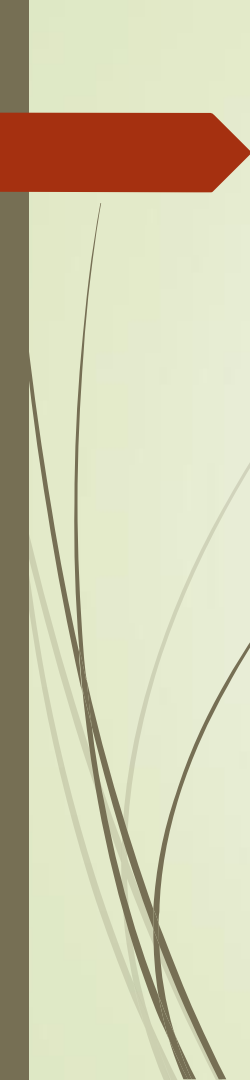
Pomijanie komponentu edukacyjnego oddziaływań (niezbędnego w profilaktyce selektywnej i wskazującej) i „wyposażanie” w umiejętności (np. z zakresu asertywności), które mogą być używane w sposób niezgodny z założonymi celami profilaktyki

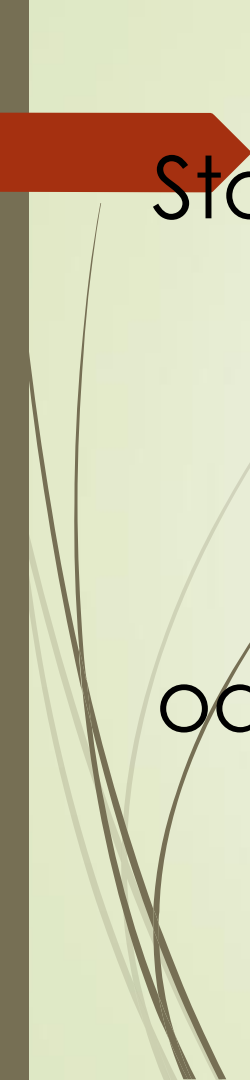
Posługiwanie się stygmatyzującą
tezą o rzekomej
epidemiologicznej „zakaźności”
środowiska użytkowników
narkotyków

Przekonanie o wyjątkowej skuteczności oddziaływań prowadzonych przez terapeutów i neofitów skierowanych wyłącznie na młodzież. Tymczasem najbardziej skuteczne są programy środowiskowe angażujące duże grupy współpracujących ze sobą i wzajemnie na siebie oddziaływujących odbiorców

Nieadekwatne oczekiwania dotyczące doraźnej skuteczności oddziaływań profilaktycznych. Tymczasem profilaktyka pod względem skuteczności ma zawsze charakter odroczonej (stąd wysoka skuteczność profilaktyki wiekowo wczesnej)

Stosowanie oddziaływań akcyjnych, epizodycznych, często mało związanych z profilaktyką (teatralnych, sportowych, plastycznych itp.), a nie – oddziaływań ciągłych (na poziomie szkolnym – np. profilaktyka zintegrowana z programem nauczania)

Programy profilaktyczne powinny być przygotowywane i realizowane w oparciu o wiedzę o czynnikach ryzyka i czynnikach chroniących dotyczących określonych zachowań ryzykownych, o modelach teoretycznych wyjaśniających zjawisko zachowań ryzykownych, a także o strategiach profilaktycznych o udokumentowanej skuteczności